

*Odgovitelj i graditelj
završio na lomači*

fra **Stanko KRALJEVIĆ**

74 godine

župnik u miru

Franjevačka hercegovačka provincija - Mostar

Rođen je 12. kolovoza 1871. u Mokrom u župi Široki Brijeg, od oca Martina i majke Šime, rod. Bubalo. Franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Širokom Brijegu i na Humcu, a bogosloviju u Rimu. Za svećenika je zaređen 1894. u Rimu. Na početku svoga službovanja bio je kateheta na Humcu, zatim prefekt i profesor u Širokom Brijegu, župnik u Kočerinu, Drinovcima, Grabovici i Rasnu, a od 1937. do svoje mučeničke smrti bio je u mirovini. Partizani su ga ubili i spalili 7. veljače 1945. u Širokom Brijegu.

Svećenik, starac od 74 godine bio je opasan nadolazećem bezbožnom carstvu Titovih komunista koji nisu imali obzira prema njegovim sijedim vlasima i isposničkom staračkom licu, nego su ga ubili i onda zapalili, te je gorio poput baklje, a sve su to komunisti učinili iz mržnje na Boga, vjeru i Hrvatsku.

U knjizi *Franjo među Hrvatima* (1976.) o njemu piše: *Kraljević fra Stanko, odgojitelj i graditelj. U Provinciji je bio vjeroučitelj na Humcu, profesor, gvardijan i dušobrižnik na Širokom Brijegu, župnik u Kočerinu, Drinovcima, Grabovici i Rasnu gdje je god. 1935. započeo gradnju župne crkve. Za vrijeme njegovoga gvardijanstva na Širokom Brijegu (14 godtna) sagrađene su crkva i zgrada gimnazije.*

Ugledni časopis *Danas* (1991.) donosi sljedeće:

*Bitka za Široki Brijeg trajala je tri dana, 5., 6., i 7. veljače 1945. Tito je u borbu poslao tri ponajbolje partizanske divizije s mnoštvom topova, a u borbi je sudjelovala i saveznička avijacija. (Treba naglasiti nešto što časopis *Danas* nije rekao, a to je da su Tito i njegovi generali poslali hrvatske dalmatinske brigade da napadaju Hrvate na Širokom Brijegu, nap. aut.) Posljednja utvrda je pala 7.2. Vidjevši da se sprema bitka, neki su profesori franjevačke gimnazije napustili grad prije napada. Drugi su za vrijeme bitke pobjegli u susjedne gradove i sela. Mali je broj njih ostao u skloništu samostana da zaštiti crkvu, školu i samostan. Navečer 7.2. kad je bitka*

potpuno prestala, preostali oci su se skupili u samostanu, zajedno s onima koji su prije pobjegli s mjesta borbe. Sljedeće zore pojavila se partizanska jedinica koja je upala u samostan, pobarala ga i pobila sve one koji su bili u svećeničkoj odori. Među ubijenima bio je i franjevac starac o. Stanko Kraljević, 74 godine...

U posjedu smo izvješća koje je potpisao Slavko Kraljević, rođak pokojnoga fra Stanka. U izvješću stoji:

Neki kapetan ga je udario tanjurom po glavi i naredio mu da gazi raspelo. Zatim ga je ubio pištoljem!

Bitka za Široki Brijeg nam govori o velikoj razlici između Tita i Tudmana. Iako su obojica iz Hrvatskog zagorja, razlika je očita: naime, Tito je, kao u slučaju Širokog Brijega, slao Hrvate (dalmatinske brigade!) da ubijaju Hrvate i nije ga grizla savjest što Hrvat ubija Hrvata. A Tudman je svu svoju strategiju u Domovinskom ratu zasnivao na težnji da nikad više Hrvat ne ratuje protiv Hrvata i da Hrvati ne ubijaju Hrvate!

Izvori i literatura:

Danas, 18. 6. 1991., br. 487, str. 65.

Iskaz Slavka Kraljevića, 16. 3. 1993.

Jurišić, fra Hrvatin Gabrijel, *Franjo među Hrvatima*, 1976.

Nikić, dr. fra Andrija, *Hercegovački franjevački mučenici*, Mostar, 1992., str. 137-138.

Nikić, dr. fra Andrija, *Hrvatske žrtve rata u Hercegovini*, Mostar, 1995., str. 22.